

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia2009 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie legalnych jednostek miar¹⁾

Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. - Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie legalnych jednostek miar (Dz. U. Nr 225, poz. 1638) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) kelwin – $1/273,16$ część temperatury termodynamicznej punktu potrójnego wody, której skład izotopowy charakteryzuje się następującymi stosunkami liczości materii: 0,00015576 mola ^2H na jeden mol ^1H , 0,0003799 mola ^{17}O na jeden mol ^{16}O i 0,0020052 mola ^{18}O na jeden mol ^{16}O ”;

2) w § 6 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przedrostków nie stosuje się w przypadku jednostek następujących wielkości:

- 1) kąt płaski i kąt bryłowy - jedność (1);
- 2) kąt płaski - obrót, stopień ($^{\circ}$), minuta ($'$), sekunda ($''$);
- 3) czas - minuta (min), godzina (h), doba (d);
- 4) ciśnienie krwi oraz ciśnienie innych płynów ustrojowych - milimetr słupa rtęci (mmHg).”;

3) uchyla się § 16;

4) załącznik nr 1 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

5) w załączniku nr 2 Tabela 3 otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji dokonuje wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/3/WE z dnia 11 marca 2009 r. zmieniającej dyrektywę Rady 80/181/EWG w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do jednostek miar (Dz. Urz. UE L 114 z 07.05.2009, str. 10).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i Nr 180, poz. 1494, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 91, poz. 740.

Załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 2009 r. (poz.)

Załącznik nr 1

NAZWY, DEFINICJE I OZNACZENIA LEGALNYCH JEDNOSTEK MIAR,
BĘDĄCYCH JEDNOSTKAMI POCHODNYMI O NAZWACH I OZNACZENIACH
SPECJALNYCH NALEŻĄCYMI DO MIĘDZYNARODOWEGO UKŁADU
JEDNOSTEK MIAR (SI)

Lp.	Wielkość	Jednostka miary		Definicja	Wyrażenie w jednostkach podstawowych SI
		nazwa	oznaczenie		
1	2	3	4	5	6
1	Kąt płaski	radian	rad	$1 \text{ rad} = 1 \text{ m}/1 \text{ m} = 1$	$\text{m} \cdot \text{m}^{-1}$
2	Kąt bryłowy	steradian	sr	$1 \text{ sr} = 1 \text{ m}^2/1 \text{ m}^2 = 1$	$\text{m}^2 \cdot \text{m}^{-2}$
3	Częstotliwość	herc	Hz	$1 \text{ Hz} = 1/1 \text{ s}$	s^{-1}
4	Siła	niuton	N	$1 \text{ N} = 1 \text{ kg} \cdot 1 \text{ m}/1 \text{ s}^2$	$\text{m} \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2}$
5	Ciśnienie, naprężenie	paskal	Pa	$1 \text{ Pa} = 1 \text{ N}/1 \text{ m}^2$	$\text{m}^{-1} \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2}$
6	Energia, praca, energia cieplna	dżul	J	$1 \text{ J} = 1 \text{ N} \cdot 1 \text{ m}$	$\text{m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2}$
7	Moc, moc promieniowania	wat	W	$1 \text{ W} = 1 \text{ J}/1 \text{ s}$	$\text{m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-3}$
8	Ilość elektryczności, ładunek elektryczny	kulomb	C	$1 \text{ C} = 1 \text{ A} \cdot 1 \text{ s}$	$\text{s} \cdot \text{A}$
9	Potencjał elektryczny, różnica potencjałów, napięcie elektryczne, siła elektromotoryczna	wolt	V	$1 \text{ V} = 1 \text{ W}/1 \text{ A}$	$\text{m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-3} \cdot \text{A}^{-1}$
10	Pojemność elektryczna	farad	F	$1 \text{ F} = 1 \text{ C}/1 \text{ V}$	$\text{m}^{-2} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{s}^4 \cdot \text{A}^2$
11	Rezystancja, opór	om	Ω	$1 \Omega = 1 \text{ V}/1 \text{ A}$	$\text{m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-3} \cdot \text{A}^{-2}$

	elektryczny				
12	Konduktancja	simens	S	$1 \text{ S} = 1 \Omega^{-1}$	$\text{m}^{-2} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{s}^3 \cdot \text{A}^2$
13	Strumień magnetyczny	weber	Wb	$1 \text{ Wb} = 1 \text{ V} \cdot 1 \text{ s}$	$\text{m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2} \cdot \text{A}^{-1}$
14	Indukcja magnetyczna	tesla	T	$1 \text{ T} = 1 \text{ Wb}/1 \text{ m}^2$	$\text{kg} \cdot \text{s}^{-2} \cdot \text{A}^{-1}$
15	Indukcyjność	henr	H	$1 \text{ H} = 1 \text{ V} \cdot 1 \text{ s}/1 \text{ A}$	$\text{m}^2 \cdot \text{kg} \cdot \text{s}^{-2} \cdot \text{A}^{-2}$
16	Temperatura Celsjusza	stopień Celsjusza	°C	$1 \text{ }^\circ\text{C} = 1 \text{ K}^*$	K
17	Strumień świetlny	lumen	lm	$1 \text{ lm} = 1 \text{ cd} \cdot 1 \text{ sr}$	$\text{cd} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{m}^2$
18	Natężenie oświetlenia	luks	lx	$1 \text{ lx} = 1 \text{ lm}/1 \text{ m}^2$	$\text{m}^{-2} \cdot \text{cd}$
19	Aktywność (radionuklidu)	bekerel	Bq	$1 \text{ Bq} = 1/\text{s}$	s^{-1}
20	Dawka pochłonięta, energia przekazana właściwa, kerma, wskaźnik dawki pochłoniętej	grej	Gy	$1 \text{ Gy} = 1 \text{ J}/1 \text{ kg}$	$\text{m}^2 \cdot \text{s}^{-2}$
21	Równoważnik dawki pochłoniętej	siwert	Sv	$1 \text{ Sv} = 1 \text{ J}/1 \text{ kg}$	$\text{m}^2 \cdot \text{s}^{-2}$
22	Aktywność katalityczna	katal	kat	$1 \text{ kat} = 1 \text{ mol}/1 \text{ s}$	$\text{mol} \cdot \text{s}^{-1}$

* Stopień Celsjusza jest specjalną nazwą Kelwina stosowaną do wyrażenia temperatury Celsjusza. Temperatura Celsjusza jest określona przez różnicę $t = T - T_0$ między dwoma temperaturami termodynamicznymi T i T_0 , gdzie $T_0 = 273,15 \text{ K}$. Przedział lub różnica temperatury mogą być wyrażone albo w kelwinach, albo w stopniach Celsjusza. Jednostka „stopień Celsjusza” jest równa jednostce „kelwin”.

Tabela 3

Jednostki miar stosowane wyłącznie w specjalnych dziedzinach

Lp.	Wielkość	Jednostka miary		Definicja Wartość w jednostkach SI
		nazwa	oznaczenie	
1	2	3	4	5
1	Pole powierzchni gruntów rolnych lub terenów budowlanych	ar*	a	1 a = 10 ² m ²
2	Przekrój czynny	barn	b	1 b = 10 ⁻²⁸ m ²
3	Masa przez jednostkę miary długości przędzy i nici włókienniczych	teks	tex	1 tex = 10 ⁻⁶ kg·m ⁻¹
4	Zdolność skupiająca układu optycznego	dioptria		1 dioptria = 1 m ⁻¹
5	Masa kamieni szlachetnych	karat metryczny	ct	1 ct = 2·10 ⁻⁴ kg
6	Ciśnienie krwi oraz ciśnienie innych płynów ustrojowych	milimetr słupa rtęci	mmHg	1 mmHg = 133,322 Pa
7	Dawka ekspozycyjna promieniowania X i γ	rentgen**	R	1 R = 2,58·10 ⁻⁴ C·kg ⁻¹
8	Ładunek elektryczny	amperogodzina	Ah	1 Ah = 3.600 C
9	Moc bierna	war	var	1 var = 1 W
10	Moc pozorna	woltoamper	VA	1 VA = 1 W
11	Energia	watogodzina	Wh	1 Wh = 3,6·10 ³ J
12	Poziom wielkości polowej (elektromagnetycznej,	neper	Np	1 Np jest poziomem wielkości pola, gdy ln (F/F ₀) = 1***

	akustycznej)			
		bel	B	1 B jest poziomem wielkości pola, gdy $2 \cdot \lg (F/F_0) = 1^{***}$
13	Poziom wielkości mocowej (elektromagnetycznej, akustycznej)	neper	Np	1 Np jest poziomem wielkości mocy, gdy $1/2 \cdot \ln (P/P_0) = 1^{****}$
		bel	B	1 B jest poziomem wielkości mocy, gdy $\lg (P/P_0) = 1^{****}$

* Do określenia wielokrotności 10^2 ara stosuje się nazwę hektar.

** Dotyczy wyłącznie przyrządów pomiarowych dopuszczonych do obrotu lub użytkowania przed dniem 23 kwietnia 2003 r.

*** F i F_0 przedstawiają dwie amplitudy tego samego rodzaju, a F_0 jest amplitudą odniesienia.

**** P i P_0 przedstawiają dwie wartości mocy, a P_0 jest mocą odniesienia.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2006 r. w sprawie legalnych jednostek miar (Dz. U. Nr 225, poz.1638) stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach (Dz. U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441, z późn. zm.).

Obowiązujące rozporządzenie wdrożyło postanowienia dyrektywy Rady 80/181/EWG z dnia 20 grudnia 1979 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do jednostek miar i uchylającej dyrektywę 71/354/EWG (Dz. Urz. WEL 39 z 15.02.1980, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, tom 6, str. 3, z późn. zm.).

W rozporządzeniu określone zostały:

- 1) legalne jednostki miar nienależące do Międzynarodowego Układu Jednostek Miar (SI), które mogą być stosowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) nazwy, definicje i oznaczenia legalnych jednostek miar,
 - 3) przedrostki i ich oznaczenia przeznaczone do tworzenia dziesiętnych podwielokrotności i wielokrotności legalnych jednostek miar,
 - 4) zasady pisowni oznaczeń legalnych jednostek miar
- przy uwzględnieniu zobowiązań wynikających z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych.

Dopuszczono również do stosowania jednostkę dawki ekspozycyjnej promieniowania X i γ o nazwie „rentgen” i oznaczeniu R. Jednostka ta nie jest jednostką miar w rozumieniu dyrektywy 80/181/EWG.

Powodem nowelizacji ww. rozporządzenia jest konieczność implementacji do polskiego systemu prawnego postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/3/WE z dnia 11 marca 2009 r. zmieniającej dyrektywę Rady 80/181/EWG w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do jednostek miar (Dz. Urz. UE. L 114 z 07.05.2009, str. 10).

Z uwagi na fakt, że z przepisu art. 2 ust. 1 dyrektywy 2009/3/WE wynika obowiązek wdrożenia zawartych w niej rozwiązań do krajowych porządków prawnych poszczególnych państw członkowskich UE w terminie do dnia 31 grudnia 2009 r. oraz ich

stosowania w terminie od dnia 1 stycznia 2010 r., projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.

W związku z przyjęciem w roku 2007 przez Generalną Konferencję Miar uwagi do definicji „kelwina”, w celu wyeliminowania jednego z głównych źródeł obserwowanej zmienności realizacji punktu potrójnego wody, Parlament Europejski i Rada podjęły decyzję o konieczności uzupełnienia definicji „kelwina” zawartej w dyrektywie 80/181/EWG. Zmiana dyrektywy w tym zakresie, polega na uzupełnieniu definicji jednostki miary „kelwin”, oznaczonej jako ułamkowa część temperatury termodynamicznej punktu potrójnego wody, o parametry określające wymagany skład izotopowy wody. Powyższe postanowienie dyrektywy uwzględnia zmiana zawarta w § 1 pkt 1 projektu rozporządzenia.

Dyrektywa 2009/3/WE wprowadza również zmiany w zakresie dotyczącym jednostki miary „stopień Celsjusza” i innych jednostek pochodnych SI, które zostały uwzględnione w § 1 pkt 4 projektu rozporządzenia (załącznik nr 1). W przypadku jednostki miary „stopień Celsjusza” zmiana polega na uzupełnieniu definicji tej jednostki o wyjaśnienia w zakresie powiązania jednostki „stopień Celsjusza” z jednostką „kelwin”. W przypadku jednostek pochodnych zmiany mają charakter redakcyjny, dostosowujący treść załącznika nr 1 do brzmienia dyrektywy.

Zmiany zawarte w § 1 pkt 2 i pkt 5 projektu rozporządzenia wynikają z konieczności dostosowania tych przepisów do przepisów określonych w punktach 2 i 4 rozdziału I załącznika do dyrektywy 80/181/EWG. W tym przypadku, zgodnie z brzmieniem ww. przepisów, w § 6 ust. 2 projektowanego rozporządzenia usunięto zakaz stosowania przedrostków z następującymi jednostkami miary: grad, gon, karat metryczny, dioptria, ar i hektar oraz nadano nowe brzmienie Tabeli 3 w załączniku nr 2 do projektu rozporządzenia (usunięto jednostkę miary pola powierzchni gruntów rolnych lub terenów budowlanych „hektar” i wprowadzono komentarz dotyczący określenia wielokrotności 10^2 ara).

Zmiana zaproponowana w § 1 pkt 5 projektu, nadaje dotychczasowemu pierwszemu komentarzowi do Tabeli nr 3 w załączniku nr 2 nowe brzmienie polegające na skorygowaniu błędu w zakresie daty i dostosowaniu jego treści do brzmienia § 19 rozporządzenia.

Niezależnie od powyższych zmian, w treści projektowanej regulacji zaproponowano również zmianę polegającą na usunięciu przepisu § 16 obecnie obowiązującego rozporządzenia (§ 1 pkt 3 projektu). Przedmiotowa zmiana została

wprowadzona w związku z postulatem Polskiego Związku Przemysłu Kosmetycznego, zgłoszonym do treści projektu w ramach konsultacji społecznych.

Zgodnie z brzmieniem § 16, przy zapisywaniu wartości wielkości należy zostawić odstęp między wartością liczbową, a oznaczeniem jednostki miary. W dyrektywie 80/181/EWG brak jest wskazań w odniesieniu do takiego zapisu, a zatem wszystkie kraje członkowskie UE mogą regulować kwestię odstępu pomiędzy wartością liczbową, a jednostką miary w sposób dowolny. Większość krajów członkowskich UE nie wprowadziła szczegółowych regulacji w tym zakresie i dopuszcza dowolność pisowni wartości liczbowej i jednostki – za spacją, lub bez. W Polsce natomiast umieszczanie odstępu pomiędzy wartością liczbową, a jednostką jest obligatoryjne. W opinii PZPK, omawiana sytuacja prawna generuje niekorzystne dla przedsiębiorców skutki ekonomiczne. W wyniku bowiem przeprowadzanych przez właściwe organy administracji miar oraz Inspekcji Handlowej kontroli towarów paczkowanych, producenci niewłaściwie oznakowanych produktów zmuszeni są do zmiany opakowań i etykiet, co wiąże się ze znaczącymi kosztami.

Z wyjaśnień PZPK wynika ponadto, że produkty wytworzone zgodnie z obowiązującym prawem UE w Wielkiej Brytanii (gdzie przepisy prawne nie precyzują pisowni ilości nominalnej), na rynku polskim postrzegane są przez instytucje kontrolujące jako nieprawidłowo oznakowane. Ponadto w opinii PZPK, brak, czy też obecność odstępu, z punktu widzenia informacji dla konsumenta oraz ochrony jego interesów a także bezpieczeństwa produktu, nie ma znaczenia.

Projekt rozporządzenia stanowi – jak już wcześniej wskazano – wdrożenie postanowień dyrektywy 2009/3/WE; w treści projektu nie zostały wprowadzone przepisy, które byłyby sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym UE. W związku z powyższym, projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), projektowany akt prawny jest zwolniony z obowiązku notyfikacji.

Projekt omawianego rozporządzenia został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Gospodarki, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r.

o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia w trybie przepisów tej ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie

Rozporządzenie oddziałuje na obszary działalności państwa i jego organów, przedsiębiorców i obywateli związane z użytkowaniem przyrządów pomiarowych, wykonywaniem pomiarów i wyrażaniem wartości wielkości fizycznych w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 11 maja 2001 r. – Prawo o miarach.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do konsultacji społecznych następującym podmiotom oraz instytucjom o charakterze naukowym i technicznym:

- 1) Stowarzyszenie Wagarzy Polskich;
- 2) Stowarzyszenie Producentów Wag w Polsce;
- 3) Prezes Polskiej Akademii Nauk;
- 4) Polska Akademia Umiejętności;
- 5) Prezes Naczelnej Organizacji Technicznej;
- 6) Polskie Towarzystwo Fizyczne Zarząd Główny;
- 7) Polski Komitet Normalizacyjny;
- 8) Polskie Centrum Akredytacji;
- 9) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych;
- 10) Prezes Krajowej Izby Gospodarczej;
- 11) Centralny Instytut Ochrony Pracy;
- 12) Business Centre Club;
- 13) Wojskowe Centrum Metrologii;
- 14) Związek Pracodawców Przemysłu Urządzeń Pomiarowych;
- 15) Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego.

Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego zgłosił postulat w zakresie usunięcia przepisu § 16 obecnie obowiązującego rozporządzenia, który został uwzględniony w treści projektu. Ponadto Polski Komitet Normalizacyjny oraz Polskie Towarzystwo Fizyczne zgłosiło do treści projektowanej regulacji uwagi o charakterze redakcyjno – prawnym; większość została uwzględniona w treści projektu; w odniesieniu do pozostałych propozycji zmian – PTF otrzymał wyjaśnienia w trybie roboczym.

Pozostałe podmioty nie zgłosiły uwag, ani propozycji zmian do treści projektowanej regulacji.

3. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt rozporządzenia spełnia wymagania przewidziane w regulacjach prawa Unii Europejskiej, co będzie pozytywnie oddziaływać na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wskazanie źródeł finansowania

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie wymaga dodatkowych środków finansowania.